

Program kontrolnog ispitivanja matičnih stabala sadnog materijala za 2025. godinu

Program je objavljen u "Službenom listu CG", br. 48/2025 od 19.5.2025. godine.

Ovim programom utvrđuju se kontrolna ispitivanja matičnih stabala maslina i citrusa, radi provjere metoda sertifikacije u postupku priznavanja matičnih stabala.

Kontrolnim ispitivanjem matičnih stabala maslina i citrusa provjerava se sortnost, genetička čistoća, zdravstveno stanje i ispunjavanje ostalih zahtjeva u pogledu kvaliteta matičnih stabala maslina i citrusa.

Kontrolna ispitivanja vrše se na matičnim stablima maslina i citrusa, a u skladu sa planom priznavanja matičnih stabala organa uprave nadležnog za fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava).

Kontrolna ispitivanja doprinose kvalitetu matičnih stabala maslina i citrusa koja se koriste u proizvodnji sadnog materijala u Crnoj Gori.

Program se sprovodi radi službene kontrole kvaliteta matičnih stabala maslina i citrusa i provjere ispunjenosti uslova u skladu sa propisima kojima je uređeno priznavanje matičnih stabala.

Odabir matičnih stabala sadnog materijala maslina i citrusa vrši se na osnovu procjene rizika odnosno kriterijuma vjerovatnoće da određena matična stabala maslina i citrusa ne ispunjavaju propisane uslove u skladu sa Tabelom 1 ovog programa.

Tabela 1 Kriterijumi za nivoe rizika za uzorkovanje

Nivo rizika	Uzorkovanje
Nizak nivo: - ne postoji dokaz o odstupanjima;	Metodom slučajnog odabira radi rutinske provjere usaglašenosti i obezbjeđivanja podataka za potrebe planiranja kontrolnih ispitivanja.
Srednji nivo: - postoji dokaz o odstupanjima; - očekivano odstupanje od propisanih uslova; - matična stabla namijenjena za proizvodnju sadnog materijala koji ima veću zastupljenost u proizvodnji;	Ciljano, kao i metodom slučajnog odabira radi rutinske provjere usaglašenosti i obezbjeđivanja podataka za potrebe planiranja kontrolnih ispitivanja.
Visok nivo: - noviji dokaz o odstupanjima (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji, obavještanja ili podaci drugih država); - očekivano odstupanje od propisanih uslova, a planirano je za proizvodnju sadnog materijala koji je od izuzetnog značaja i ima veću zastupljenost u proizvodnji u Crnoj Gori.	Ciljano za identifikovane rizike.

Prilikom odabira matičnih stabala maslina i citrusa za priznavanje uzima se u obzir:

- zastupljenost vrste u proizvodnji za tekuću godinu;
- statistički podaci o količini sadnog materijala maslina i citrusa iz prethodne godine;
- podaci o domaćoj proizvodnji i uvozu sadnog materijala maslina i citrusa;
- podaci o odstupanjima iz prethodne godine;
- kapaciteti laboratorija, primijenjene metode;
- Registar sorti;
- broj registrovanih proizvođača sadnog materijala sa matičnim stablima.

Laboratorija za sadni materijal, izvještaj o ispitivanju sa rezultatima dostavljaju fitosanitarnim inspektorima i Upravi.

Izvještaji o ispitivanju, osim rezultata ispitivanja treba da sadrže i kvantifikovane podatke u skladu sa procedurama kontrole kvaliteta.

Odabir matičnih stabala iz rasadnika za praćenje po programu vrše fitosanitarni inspektori i/ili ovlašćeno pravno lice Laboratorije za sadni materijal.

U slučaju da matična stabla ne odgovaraju kvalitetu, ovlašćeno lice Laboratorije za sadni materijal odmah obavještava fitosanitarnog inspektora i Upravu.

Matična stabla maslina i citrusa prema vrsti, broju i porijeklu data su u Tabeli 2 ovog programa.

1.	2.	3.	4.
R. br.	Vrsta (matičnih stabala)	Broj uzoraka	Porijeklo
1.1	masline	5	MNE

1.2'	citrusi	10	MNE
------	---------	----	-----

Broj matičnih stabala iz Tabele 2 ovog programa može se povećati i/ili mijenjati u odnosu na biljnu vrstu prema godišnjoj prijavi proizvodnje, a u skladu sa finansijskim sredstvima koja su utvrđena Programom fitosanitarnih mjera za 2025. godinu, na osnovu mogućeg rizika u skladu sa datim parametrima.

Troškovi ispitivanja sa poštanskim troškovima nastali po osnovu ovog programa padaju na teret Uprave.

Ukoliko stranka prilikom uzimanja uzorka zahtijeva nadoknadu vrijednosti uzetog uzorka, uzorak se može fakturisati na račun Uprave, a faktura je jedino validna za plaćanje ukoliko je prati zapisnik fitosanitarne inspekcije o uzetom uzorku na kojem je navedena vrijednost uzorka kao i izjava stranke da zahtijeva nadoknadu.

Prilikom uzimanja uzoraka popunjava se obrazac koji je sastavni dio ovog programa koji prati uzorak i koji se prilaže uz izvještaj o ispitivanju koji ovlašćeno pravno lice Laboratorije za sadni materijal dostavlja Upravi.

Sredstva za sprovođenje ovog programa obezbijedena su budžetom Crne Gore za 2025. godinu Program 16 002 (Poljoprivreda), Potprogram 16 002 005 (Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi), Aktivnost 16 002 005 001 (Upravljanje i administracija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove), na poziciji 16 002 005 004 Program fitosanitarnih mjera za 2025. godinu.

Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 04-309/25-4328/1

Podgorica, 5. maja 2025. godine

Ministar,
Vladimir Joković, s.r.

Obrazac (Obrazac za uzorkovanje i dostavljanje informacija o uzorku)